

ประวัติของบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

กิจการตำรวจของประเทศไทย มีหลักฐานน่าเชื่อว่าเริ่มมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยพบหลักฐานว่ามีการใช้ “เจ้าหน้าที่บ้านเมือง” ให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลป้องกันการกระทำความผิดกฎหมายของคนในชุมชนต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แบ่งระบบการปกครองออกเป็นสี่เหล่า เรียกว่า จตุสดมภ์ ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา ซึ่งกิจการตำรวจอยู่ในความรับผิดชอบของเวียง และในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กิจการตำรวจมีการจัดรูปแบบและบทบาทความรับผิดชอบคล้ายคลึงกับในสมัยกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งในสมัยราชการที่ ๔ ราวปี พ.ศ. ๒๔๐๓ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบตำรวจสมัยใหม่ โดยได้มีการจ้างชาวต่างชาติมาจัดตั้งกองตำรวจแบบตำรวจของประเทศยุโรปเรียกว่า กองโปลิศคอนสแตเบิล ต่อมาในสมัยราชการที่ ๕ ได้มีการปฏิรูปการปกครองของประเทศใหม่ โดยยกเลิกระบบการปกครองจตุสดมภ์เปลี่ยนเป็นกระทรวงและนำเอาระบบการปกครอง ท้องที่แบบ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เมืองและมณฑล มาใช้ในการบริหารแผ่นดิน กิจการตำรวจจึงได้รับการปรับปรุงตามไปด้วย

การตำรวจซึ่งเดิมอยู่ในกระทรวงมหาดไทย มีอยู่ ๒ กรม คือกรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจภูบาล สำหรับกรมตำรวจภูบาลทำหน้าที่คล้ายกับ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน ตรวจตราด้านหัวเมืองทุกมณฑล ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ยกเลิกกรมตำรวจภูธร กรมตำรวจภูบาล และจัดวางโครงสร้างกรมตำรวจขึ้นใหม่ (ประกาศคณะกรรมการราษฎรจัดวางโครงสร้างกรมตำรวจลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๕) แบ่งภารกิจออกเป็น ๔ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ กองบังคับการ

ส่วนที่ ๒ ตำรวจนครบาล

ส่วนที่ ๓ ตำรวจภูธร

ส่วนที่ ๔ ตำรวจสันติบาล

โดยให้รวมกรมตำรวจภูบาล กองตำรวจพิเศษ กับตำรวจภูธรกลางเป็น “ตำรวจสันติบาล” แบ่งเป็น ๓ กอง โดยกองที่ ๑ และกองที่ ๒ มีหน้าที่เป็นกำลังช่วยเหลือตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด ส่วนกองที่ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

๑.แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ

๒.แผนกบันทึกแผนประทุษกรรม

๓.แผนกวิทยาการ

๔.แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย ออกรูปพรรณผู้ร้ายหลบหนีและของหาย

ต่อมา มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนักงานและกรมในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนราชการกองบังคับการตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๕ กอง กำกับการ คือ

๑.กองกำกับการ ๑ สืบสวนปราบปรามโจรผู้ร้าย

๒.กองกำกับการ ๒ สืบราชการพิเศษ

๓.กองกำกับการ ๓ เทคนิคตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนกทะเบียนพิมพ์ลายนิ้วมือ

แผนกบันทึกแผนประทุษกรรม

แผนกพิสูจน์หลักฐาน

แผนกบัญชีโจรผู้ร้าย ออกรูปพรรณผู้ร้ายหลบหนีและของหาย

แผนกการเนรเทศ

๔.กองกำกับการที่ ๔ ทะเบียนตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนกปืน

แผนกกรรณ

แผนกสมาคม เอกสารหนังสือพิมพ์

แผนกโรงหญิงนครโสเภณี โรงจำนำ ฯลฯ

แผนกพิจารณาภาพยนตร์

๕.กองกำกับการที่ ๕ ตำรวจสรรพสามิต

เมื่อ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบ ราชการสำนักงาน และกรมในกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๔๘๔ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๔๘ ร.จ. ๑๙๔ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๔) จัดตั้ง “กองสอบสวนกลาง” แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑.กองกำกับการ ๑ คำนวณมาตรฐานของการประทุษร้าย แบ่งเป็น ๕ แผนกคือ

แผนก ๑ การประทุษร้ายถึงตาย

แผนก ๒ การประทุษร้ายไม่ถึงตาย

แผนก ๓ การประทุษร้ายต่อทรัพย์ นอกจากล่อลวง ปลอมแปลง

แผนก ๔ ล่อลวง ปลอมแปลง

แผนก ๕ ยาเสพติด

๒.กองกำกับการ ๒ ทะเบียน แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

แผนก ๑ โรงรับจำนำ นครโสเภณี ค้าของเก่า ฯลฯ

แผนก ๒ ปืน วัตถุระเบิด

แผนก ๓ ยานพาหนะ

แผนก ๔ พิจารณาภาพยนตร์

แผนก ๕ ควบคุมโรงแรมการพนัน เรี่ยไร นักเรียนและเด็ก ฯลฯ

๓.กองกำกับการ ๓ วิชาการตำรวจ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

แผนก ๑ พิมพ์ลายนิ้วมือ

แผนก ๒ พิสูจน์หลักฐาน

แผนก ๓ บันทึกแผนประทุษร้าย

แผนก ๔ สถิติคดีอาญา

แผนก ๕ พิพิธภัณฑน์อบรม และค้นคว้าความรู้ทางวิชาการตำรวจ

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.๒๔๙๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๑ ยกฐานะกองสอบสวนกลางขึ้นเป็น “กองบัญชาการ ตำรวจสอบสวนกลาง” แบ่งเป็น ๔ กองบังคับการ ดังนี้

๑. กองพิเศษ แบ่งเป็น ๒ กองบังคับการ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

๑) แผนกทะเบียนและพิมพ์ลายนิ้วมือ

๒) แผนกพิสูจน์หลักฐาน

๓) แผนกบันทึกและแผนประทุษกรรม

๔) แผนกสถิติคดีอาญา

๕) แผนกพิพิธภัณฑ์ทางคดี

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๕ แผนก

๑) แผนกสืบจับ

๒) แผนกสื่อสาร

๓) แผนกประวัติผู้ร้าย

๔) แผนกของหายและได้คืน

๕) แผนกยานยนต์

๒. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

๑) แผนกควบคุมโรงรับจำนำ

๒) แผนกออาวุธปืน

๓) แผนกรถยนต์

๔) แผนกล้อเลื่อน

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

๑) แผนกเอกสารหนังสือพิมพ์

๒) แผนกควบคุมภาพยนตร์

๓) แผนกควบคุมโรงแรม เด็ก โสเภณี การพนัน และเรียไร

๓. กองตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

ง. กองกำกับการ ๔

(ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๓ เพิ่มกองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔)

๔. กองปราบปราม แบ่งออกเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓

ต่อมาได้มี พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๘ ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๘ ปรับปรุงตำรวจสอบสวนกลาง แบ่งส่วนราชการเป็น

๑. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
แผนกอาวุธปืน
แผนกรถยนต์
แผนกล้อเลื่อน
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
แผนกควบคุมโรงรับจำนำและค้าของเก่า
แผนกควบคุมภาพยนตร์
แผนกควบคุมโรงแรม โสเภณี การพนันและเรียไร
๒. กองตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๖ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
  - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - ฉ. โรงเรียนตำรวจสันติบาล
๓. กองปราบปราม แบ่งเป็น ๗ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
  - ฉ. กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ แผนก ๑ - ๕
  - ช. กองกำกับการ ๗ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๔. กองตำรวจรถไฟ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๕. กองตำรวจจราจรทางหลวง แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ แผนก ๑ - ๒
๖. กองตำรวจน้ำ แบ่งเป็น ๖ กองกำกับการ คือ
  - ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔

- ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ง. กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - จ. กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ แผนก ๑ - ๔
  - ฉ. กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
๗. กองวิทยาการ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
    - แผนกถ่ายรูปลสถานที่เกิดเหตุ
    - แผนกตรวจเอกสารวัตถุ
    - แผนกหอทดลอง
    - แผนกพิพิธภัณฑท์ทางคดี
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
    - แผนกตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ
    - แผนกตรวจเก็บพิมพ์ลายนิ้วมือ
    - แผนกบัญชีการต้องโทษ
    - แผนกแผนประทุษกรรม
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
    - แผนกสถิติคดีอาญา
    - แผนกประวัติอาชญากร
    - แผนกสถานคูตัว
    - แผนกสืบจับและของหายได้คืน
๘. กองการสื่อสาร แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- แผนกวิทยุ
  - แผนกโทรศัพท์
  - แผนกโรงงาน
๙. กองยานยนต์ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ กองร้อยที่ ๑ - ๒
๑๐. โรงเรียนสืบสวน
๑๑. กองพิเศษ แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ก. กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ข. กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ แผนก ๑ - ๓
  - ค. กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ แผนก ๑ - ๖
๑๒. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจสอบสวนกลาง แบ่งเป็น ๒ กองร้อย คือ
- กองร้อยที่ ๑ - ๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการยุบกองวิทยาการแยกเป็น ๒ กอง คือ กองทะเบียนประวัติอาชญากรและกองพิสูจน์หลักฐานและ ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดตั้งกองตำรวจทางหลวงขึ้นในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๗ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๓ ให้กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง มีหน่วยงานฝ่ายอำนวยการ ๖ แผนก คือ

๑. แผนกกลาง
  ๒. แผนกคดีและวินัย
  ๓. แผนกทะเบียนประวัติ
  ๔. แผนกการเงินและพัสดุ
  ๕. แผนกสถิติวิจัยและแผนงาน
  ๖. แผนกสวัสดิการ
- และมีหน่วยงานระดับกองบังคับการ จำนวน ๙ กอง คือ

๑. กองตำรวจสันติบาล
๒. กองปราบปราม
๓. กองทะเบียนประวัติอาชญากร
๔. กองพิสูจน์หลักฐาน
๕. กองทะเบียน
๖. กองตำรวจน้ำ
๗. กองตำรวจรถไฟ
๘. กองตำรวจป่าไม้
๙. กองตำรวจทางหลวง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ภารกิจในหน้าที่ตำรวจได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ประกอบกับกรมตำรวจได้เริ่มนำเอาหลักการบริหารแผนงานใหม่มาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อสนองตอบประชาชนและประเทศชาติมากขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งกองบังคับการอำนวยการขึ้นในกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง โดยแบ่งเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

๑. กองกำกับการกำลังพล
๒. กองกำกับการข่าว
๓. กองกำกับการนโยบายและแผนงาน
๔. กองกำกับการสนับสนุน
๕. กองกำกับการงานพิเศษ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๔ ยกฐานะกองกำกับการกองปราบปราม กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ขึ้นในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๘) วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ให้แยกกองพิสูจน์หลักฐานและกองทะเบียนประวัติอาชญากรไปตั้งเป็นสำนักงานวิทยาการตำรวจ มีฐานะเป็นกองบัญชาการ และในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๓ มีพระ

ราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒๐) ปรับเปลี่ยนกองทะเบียนต่างด้าวและภาษีอากรเป็นกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ขึ้นอยู่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒๑) ยกฐานะกองตำรวจสันติบาลเป็นสำนักงานตำรวจสันติบาลเทียบเท่า กองบัญชาการ และออกจากสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

มติ ก.ตร. ครั้งที่ ๙/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๔ ได้ปรับปรุงโครงสร้างของกองกำกับการ ๖ กองปราบปราม โดยยกฐานะขึ้น เป็นส่วนปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เทียบเท่ากองบังคับการอยู่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ดังนี้

กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง จึงมีหน่วยงานในสังกัด รวม ๑๐ กองบังคับการ ดังนี้

๑. กองบังคับการอำนวยการ
๒. กองปราบปราม
๓. กองทะเบียน
๔. กองตำรวจน้ำ
๕. กองตำรวจรถไฟ
๖. กองตำรวจท่องเที่ยว
๗. กองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
๘. กองตำรวจทางหลวง
๙. กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีทางเศรษฐกิจ
๑๐. กองตำรวจป่าไม้

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๘ ทำให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติใหม่ ในส่วนของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กำหนดให้มีหน่วยงานใหม่ ระดับกองบังคับการและระดับกองกำกับการ เพิ่มขึ้น ได้แก่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี (ปตส.) กับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์ฝึกอบรม พร้อมกันนั้น ได้มีการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ ความรับผิดชอบ ดังนี้ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ในยุคนี้อาจมีหน่วยงานในสังกัดระดับกองบังคับการ จำนวน ๑๑ หน่วยงานและหน่วยงานระดับกองกำกับการขึ้นตรง จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กองบังคับการอำนวยการ
๒. กองบังคับการตำรวจทางหลวง
๓. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
๔. กองบังคับการตำรวจน้ำ
๕. กองบังคับการตำรวจรถไฟ
๖. กองบังคับการทะเบียน
๗. กองบังคับการปราบปราม

๘. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองตำรวจป่าไม้เดิม)
๙. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี
๑๐. กองบังคับการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
๑๑. กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีทางเศรษฐกิจเดิม)
๑๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
๑๓. ศูนย์ฝึกอบรม

ในปี ๒๕๕๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพของงาน และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

๑. กองบังคับการทะเบียนเปลี่ยนเป็นกองบังคับการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
๒. เปลี่ยนชื่อ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อ เด็ก เยาวชนและสตรี เป็น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
๓. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แยกเป็น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
๔. ยกเลิก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและศูนย์ฝึกอบรม เปลี่ยนเป็นฝ่ายอำนวยการ สังกัดกองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ทำให้กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางมีหน่วยงานระดับกองบังคับการจำนวน 12 กองบังคับการและแต่ละกองบังคับการประกอบด้วยหน่วยงานระดับกองกำกับการดังต่อไปนี้

1. กองบังคับการอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ 1-10
2. กองบังคับการปราบปราม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-6, กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ
3. กองบังคับการตำรวจทางหลวง ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-8, กลุ่มงานสนับสนุนถวายความปลอดภัย
4. กองบังคับการตำรวจรถไฟ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-5
5. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ 1-6
6. กองบังคับการตำรวจน้ำ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-11 , กลุ่มงานเรือตรวจการณ

7. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
8. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
9. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-5
10. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ 1-6
11. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ 1-4
12. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ 1-3, กลุ่มงานสนับสนุนคดีเทคโนโลยี

ปี พ.ศ.๒๕๕๖ มีราชกิจจานุเบกษา ลง ๗ มกราคม ๒๕๕๗ (เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๔ ก) กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่น ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๖ เพิ่มเติม กองกำกับการตำรวจน้ำ เปลี่ยนชื่อ กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์

ในปี ๒๕๖๐ มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๐ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๐ (เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๘๙ ก ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐) ให้ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว เป็น กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว ออกนอกสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

วันที่ ๑ ต.ค.๖๑ มีราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๗๗ ก เผยแพร่ประกาศ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๖๑ จัดตั้ง ‘กองบังคับการถวายความปลอดภัยและปฏิบัติการพิเศษ’ ในสังกัด กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เพื่อรองรับภารกิจการถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ผู้แทนพระองค์ซึ่งเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป และบุคคลที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับเป็นพระราชอาคันตุกะมีการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการถวายความปลอดภัยอย่างเป็นทางการ

วันที่ ๒๗ ม.ค. ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่องการกำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๖๒ เปลี่ยนแปลงชื่อ กองบังคับการถวายความปลอดภัยและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็น กองบังคับการตำรวจมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ๙๐๔ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ปัจจุบันกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางมีหน่วยงานระดับกองบังคับการจำนวน ๑๒ กองบังคับการ และแต่ละกองบังคับการประกอบด้วยหน่วยงานระดับกองกำกับการดังต่อไปนี้

๑. กองบังคับการอำนวยการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ๑-๑๐
๒. กองบังคับการปราบปราม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๖, กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ
๓. กองบังคับการตำรวจทางหลวง ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๘, กลุ่มงานสนับสนุนถวายความปลอดภัย
๔. กองบังคับการตำรวจรถไฟ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๕
๕. กองบังคับการตำรวจน้ำ ประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๑๒ , กลุ่มงานเรือตรวจการณ์
๖. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
๗. กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
๘. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๕
๙. กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖
๑๐. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ , กองกำกับการ ๑-๔
๑๑. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ, กองกำกับการ ๑-๓, กลุ่มงานสนับสนุนคดีเทคโนโลยี
๑๒. กองบังคับการตำรวจมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ๙๐๔ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ,กองกำกับการ ๑-๖,กำกับการวิเคราะห์ข่าวและเครื่องมือพิเศษ, กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ,กองกำกับการสายตรวจ

เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ สำนักงาน และกรมในกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ.๒๕๕๔ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๔๘ ร.จ. ๑๕๔ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จัดตั้ง “กองสอบสวนกลาง” ดังนั้น จึงถือเอาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ เป็น “วันตำรวจสอบสวนกลาง”